

Легенди про сузір'я

Сузір'я - ділянки, на які розділена небесна сфера для зручності орієнтування на зоряному небі.

- Слово «**сузір'я**» (від лати. *constellatio*) означає «колекція (або група) зірок». В давнину «сузір'ями» називали групи зірок, які допомагали запам'ятовувати узор зоряного неба і з його допомогою орієнтуватися на місцевості і в часі. У кожного народу були свої традиції розділення зоряного неба на сузір'я.

Ще дуже давно спостерігачі неба об'єднали найбільш яскраві й помітні групи зірок у сузір'я і дали їм різні найменування.

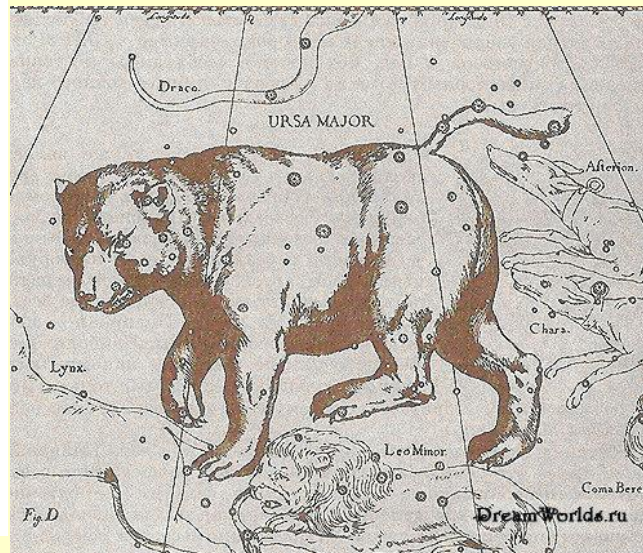
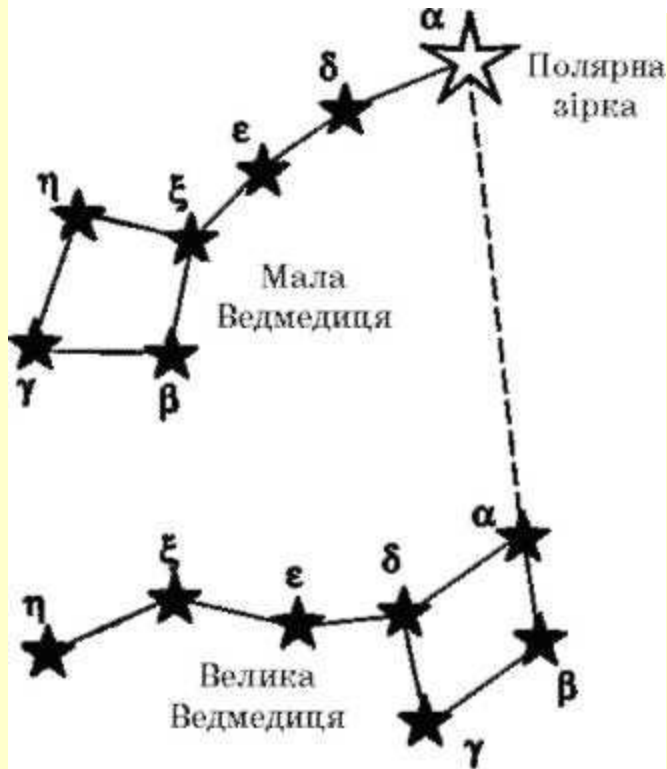
Це були імена різних міфічних героїв або тварин, персонажів легенд і сказань - Геркулес, Центавр, Телець, Цефей, Кассіопея, Андромеда, Пегас і ін

- У назвах сузір'їв Павлин, Тукан, Індієць, Пд. Хрест, Райський Птах була відображена епоха Великих географічних відкриттів.

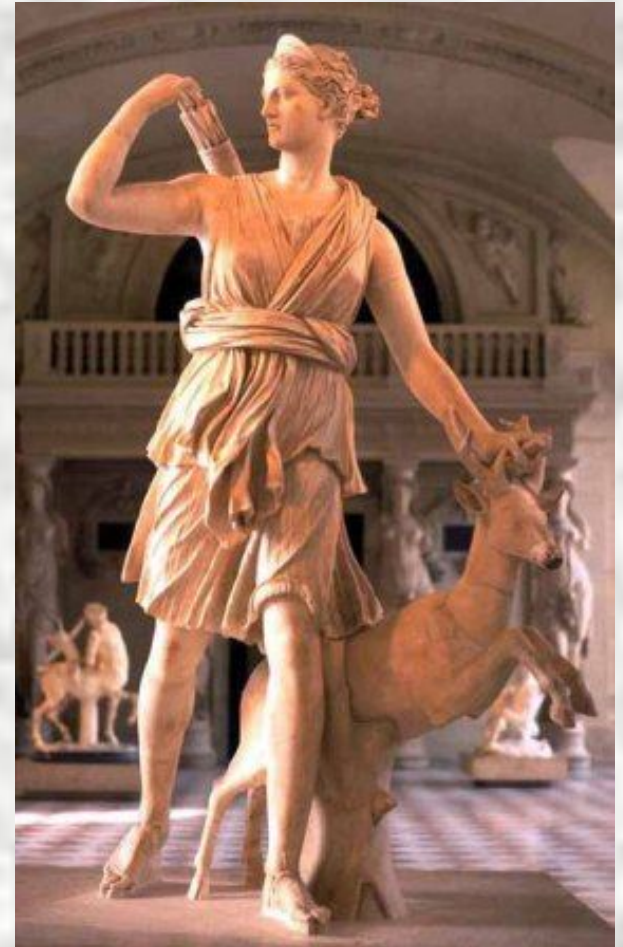
Легенда про Велику

Ведмедицю

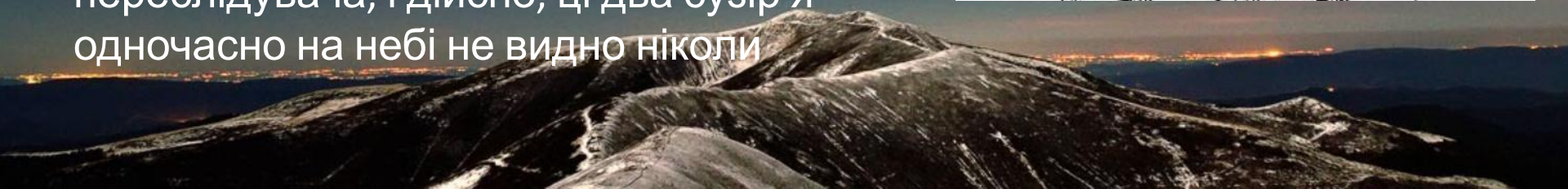
За одним з грецьких міфів, Каллісто, дочка царя й правителя Аркадії Лікаона, була надзвичайною красунею. Верховний бог Зевс спокусився красою Каллісто і з'явився до неї в образі Аполлона. Розгнівана дружина Зевса, Гера, перетворила Каллісто на потворну ведмедицю. (За деякими міфами, Зевс власноручно перетворив Каллісто на сузір'я Великої Ведмедиці, щоб врятувати її від помсти Гери).

- Сузір'я Малої Ведмедиці за легендою утворилося завдяки тому, що Зевс перетворив улюбленого собаку Каллісто на це сузір'я.
- Зевс забрав на небо й її сина Аркада, якого перетворив на сузір'я Волопаса, щоб той століттями стеріг на небесах свою матір

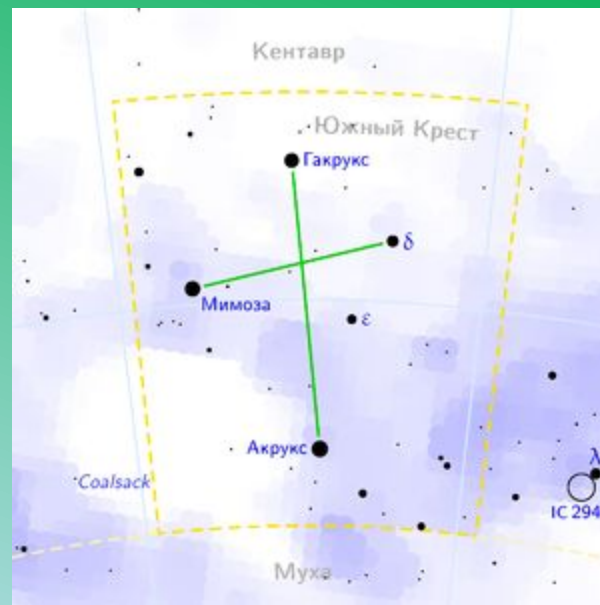
- На всьому небі немає іншого сузір'я, яке б містило стільки цікавих і легко доступних для спостереження об'єктів, як **Оріон**, розташований поблизу сузір'я Тельця. Оріон був сином Посейдона - бога морів по грецькій міфології (по римській - Нептун). Він був знаменитим мисливцем, боровся з биком і хвалився тим, що немає тварини, якого він не зміг би перемогти, за що Гера наслала на нього Скорпіона.
- Оріон спробував викрасти дівчину (доньку царя), за що тот і помстився йому: напоївши допьяна, він засліпив Оріона. Геліос повернув Оріону зір, але від укусу посланого Герою Скорпіона Оріон все-таки загинув. Зевс помістив його на небі таким чином, що він може завжди піти від свого переслідувача, і дійсно, ці два сузір'я одночасно на небі не видно ніколи

Цікава найдавніша єгипетська легенда, пов'язана із сузір'ям Волосся Вероніки. Єгипетська цариця Вероніка, провівши свого чоловіка на війну, дала клятву богам, що якщо вони збережуть її чоловіка цілим і неушкодженим, вона принесе їм у жертву своє чудове волосся. Незабаром її чоловік щасливо повернувся додому, але вельми засмутився, побачивши обстрижену дружину. Царське подружжя заспокоїв астроном Конон, заявивши, що боги піднесли волосся Вероніки на небеса, де воно буде споконвічно прикрашати весняне нічне небо.

- **Південний Хрест** — сузір'я Південної півкулі неба. Чотири його найбільш яскраві зірки утворюють характерну фігуру ромба (або хреста), легко помітну на зоряному небі.

Зображення сузір'я Південний Хрест прикрашає державні прапори різних країн, наприклад у Південній півкулі це — Австралія та Нової Зеландія.

AUSTRALIA

NEW ZEALAND

MERCOSUR

SAMOA

BRAZIL

VICTORIA

EUREKA

AMERICAL
DIV. (US)

US 1st
MARINE DIV.

PAPUA
NEW
GUINEA

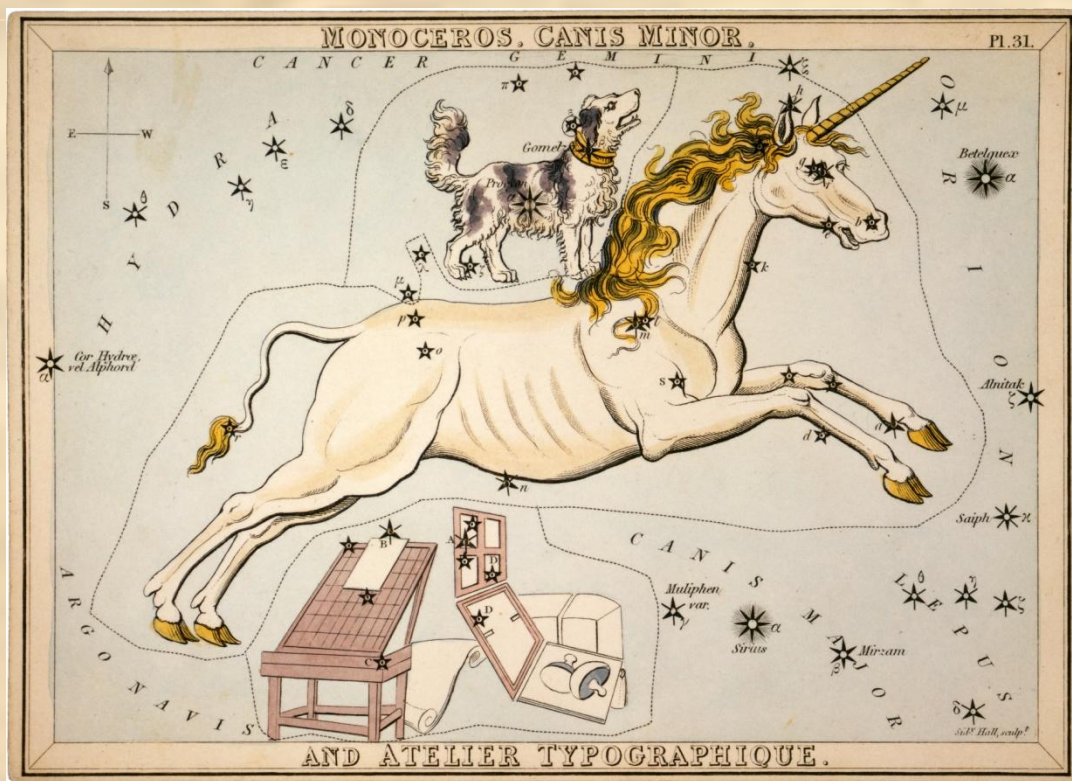

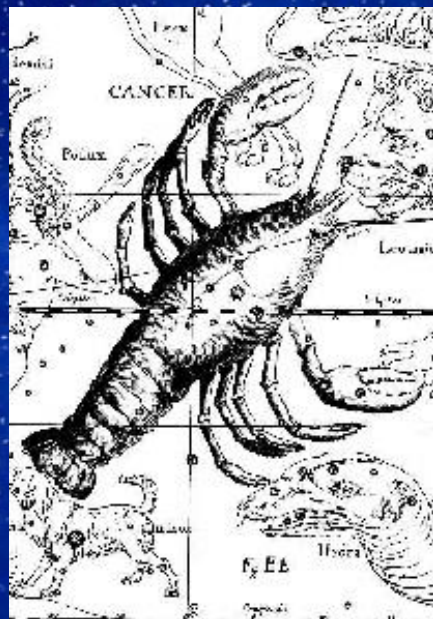
Сузір'я Ліри зображує той музичний інструмент, на якому нібито колись грав Орфей, що змушував з її допомогою ворухитися камені і підспівувати йому. Чарівними звуками своєї ліри Орфей зумів зачепити навіть грубе серце Аїда, бога царства тіней, і той дозволив Еврідіці, дружині Орфея, повернутися у світ живих.

З назвою сузір'я Малого Пса пов'язують наступний давньогрецький міф. Бог Діоніс навчив Ікарія мистецтву робити вино, а той пригостив напоєм пастухів. Ніколи не пробувавши вина, а тому швидко сп'янілих пастухів стало двоїтися в очах, вони вирішили, що Ікарій їх зачарував, і вбили його. Собака Ікарія на прізвисько Майра побігла за дочкою свого господаря і, вхопивши зубами за поділ сукні, привела її до бездиханного тіла батька.

Охоплена горем дівчина наклала на себе руки. Із співчуття боги перенесли Майру на небо у вигляді сузір'я, але і звідти вона зуміла помститися вбивцям свого господаря. Нестерпне світло Малого Пса викликало чуму на острові, де знайшли притулок вбивці Ікарія пастухи. Дізнавшись про причину спіткавшого їх лиха, жителі острова умилюють Майру, зрадивши вбивць смерті.

Одним із найнепомітніших сузір'їв на небі вважається сузір'я Рака. Біля двох тисяч років тому за цим сузір'ям люди навчилися визначати період літнього сонцестояння, тобто найтриваліший світловий день. Сонце, досягнувши в цей час граничного віддалення на північ, починало «задкувати». Після цього тривалість дня поступово починала зменшуватися .

За давньогрецькими міфами Геракл, щоб стати безсмертним, здійснив 12 подвигів. Другий його подвиг пов'язаний з перемогою над лернейською гідрою, яка викрадала худобу і спустошувала землі в околицях Лерни. Під час боротьби Геракла з гідрою на допомогу їй виповз Каркін — величезний рак, який вчепився в ногу Гераклові. Герой розчавив рака, але Гера, яка не любила Геракла, помістила Рака на небо.

Щит — єдине сузір'я, назва якого пов'язана з конкретним історичним діячем. У 1684 році Ян Гевелій ввів це сузір'я в свій каталог та назва пов'язав з польським королем Яном III Собеським, обраним на трон за гучні перемоги над турками. У великого астронома була ще одна причина увічнити пам'ять про короля: той допоміг ученому відбудувати обсерваторію, знищену пожежею. До цього зірки Щита входили в сузір'я Орла, але в подяку королю Гевелій дав їм нову назву.

